

4857 SAYILI KANUNU ÇERÇEVESİNDE DOĞUM VE EVLAT EDİNMeye BAĞLI
YARIM ÇALIŞMA ZİNNİ

IN ACCORDANCE WITH LABOUR LAW NO. 4857 PART TIME EMPLOYMENT PERMIT
DUE TO CHILDBIRTH AND ADOPTION

DOI: 10.21492/inuhfd.541125

Bar, DUMAN

Dr., İzmir Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Savc., (barisduman@hotmail.com). ORCID: 0000-0002-4343-2191.

Makale Bilgi

Gönderilme: 17/03/2019

Kabul: 14/06/2019

Anahtar Kelimeler

Doğum,
Evlad Edinme,
Haftalık Çalışma,
Süresinin Yarısı,
Ücretsiz izin.

Özet

hukukuna dair mevzuatımızda son yıllarda yapılan düzenlemelerle, çalışan annelere yönelik bir takım düzenlemeler, çalışan hayatına kazandıran, t.r. Bu yeni düzenlemelerden birisi de, 6663 sayılı Kanunla, 4857 sayılı Kanununun 74. Maddesine eklenen ikinci fıkraya hükmüdür. Yapılan düzenlemeyle doğum yapan kadın işçilere talebi halinde haftalık çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin hakkı getirilmiştir. Bu hak ayrıca, üç yaşına henüz doldurmayan bir çocuğu evlat edinen erkek veya kadın işçilere de yasal olarak tanınmış, t.r. Doğum yapan ve ya evlat edinen işçinin çalışma hayatından tamamen kopmadan küçük çocuğuyla ilgilenmesi amacıyla getirilmiş olan izin hakkı; uygulamada, yarım çalışma izni olarak ifade edilmektedir. Yasal koşulların oluşması durumunda, işverenin kabulüne bağlı olarak, yarım çalışma izni kullanılarak, belirli süreli de olsa istihdamında kalarak, işverenin işyerindeki çalışma düzenini de etkileyecektir. Mevzuattaki bu düzenleme, izin hakkına dair uygulamada ya anabilecek tereddütleri gidermeye yeterli değildir. Bu nedenle yarım çalışma iznine ilişkin hükümlerin esas itibarıyla açık bir şekilde yeniden düzenlenmesi gerekir.

Article Info

Received: 17/03/2019

Accepted: 14/06/2019

Keywords

Childbirth,
Adoption,
Half of the Weekly
Working Time,
Non-Paid Leave.

Abstract

With the amendments made in the legislation on labor law in recent years, a number of arrangements for working mothers have been brought to work life. One of these new regulations, the second paragraph of Article 74 of the Labor Law No. 4857 is added by Law No. 6663. Women workers who give birth have been given the right of free leave for half of the weekly working time with the arrangement. This right is legally granted to male or female workers who adopted a three-year-old child. This provision aims to create an environment that let workers keep their job and also take care their children. In practice, it is expressed as part time employment permit. In the event of legal conditions, the employee who uses half work permit, regardless of the employer's acceptance, will also affect the working order of the employer in the workplace, except for a certain period. The provisions in the legislation are not sufficient to eliminate any hesitations in the application of the right to leave. Therefore, the provisions on the part time employment permit must be clearly revised.

I. G R

Dünyaya gözlerini yeni açan bebe in ilk günlerinde yan,nda olmak, ba kurmak, bak,m,yla ilgilenmek, beslenme planlamas,n, yapmak, sa l,k kontrollerine e lik etmek, ev düzenine adapte olmas,n, sa lamak, ebeveyni taraf,ndan özel ve öncelikli zaman ay,rmak, çocu un fiziksel, zihinsel ve psikolojik geli imi aç,s,ndan son derece önemlidir. Bu gereklili i dü ün en kanun koyucu 4857 say,l, Kanunıyla öncelikle kad,nlar,n do umdan sonra belirli bir süre çal, t,r,lmas,n, yasaklayarak, onlara izin verilmesini düzenlemi tir (md.74/1).

Öte taraftan 29.01.2016 tarih ve 6663 say,l, Kanununun 22. maddesiyle, 4857 say,l, Kanununun 74. maddesine eklenen f,krayla, anal,k izni sonras, haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izni hakk, verilmesine ili kin hüküm yasala m, t,r¹. An,lan düzenlemeyle annenin çal, ma hayat,na sa l,kla dönmesi ve de toplumsal sorumluluk bilinciyle yeni do an,n sosyal hayata adaptasyonu, temel bak,m ve yeti tirilmesi temin edilm i olacakt,r. Ayr,ca söz konusu hak yerinde bir dü ün ceyle, belirli ko ullarla yeni bir çevreye dahil olacak olan küçük çocu un, evlat edinilme i lemi sonras,nda, kad,n veya erkek evlat edinen i çi için de geçerli kabul edilm i tir.

Kanunun 74/2. maddesi hükmüne göre,

öBirinci f,kra uyar,nca kullan,lan do um sonras, anal,k hâli izninin bitiminden itibaren çocu unun bak,m, ve yeti tirilmesi amac,yla ve çocu un hayatta olmas, kayd,yla kad,n i çi ile üç ya ,n, doldurmam, çocu u evlat edinen kad,n veya erkek i çilere istekleri hâlinde birinci do umda altm, gün, ikinci do umda yüz yirmi gün, sonraki do umlarda ise yüz seksen gün süreyle haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin verilir. Ço ul do um hâlinde bu sürele otuz gün eklenir. Çocu un engelli do mas, hâlinde bu süre üç yüz altm, gün olarak uygulan,r. Bu f,kra hükümlerinden yararlan,lan süre içerisinde süt iznine ili kin hükümler uygulanmaz.ö

Söz konusu düzenleme ile bir yandan do um yapan kad,n i çinin belirli süreyle çal, ma hayat, içine dahil olmas, sa lan,rken, di er yandan da ailenin korunmas, dü ün cesiyle, yeni do anla annesinin daha fazla birlikte vakit geçirmesi sa lanm, olacakt,r. Ayn, ekilde, belirli ko ullarla evlat edinen kad,n veya erkek i çi de söz konusu haktan yararlanabilecektir.

Yar,m çal, ma izin hakk,, Anayasam,z,n 41. maddesinde çocuk haklar, ba l, , alt,nda yer verilen öHer çocuk, korunma ve bak,m,ndan yararlanma, yüksek yarar,na aç,kça ayk,r, olmad,kça, ana ve babas,yla ki isel ve do rudan ili ki kurma ve sürdürme hakk,na sahiptir.ö hükmünün de bir gere idir. Yine Anayasam,z,n 50. maddesinde yer verilen öi kad,nlar í çal, ma artlar, bak,m,ndan özel olarak korunurlar.ö hükmü uyar,nca da do um yapan kad,n i çinin istihdama yeniden kat,lmas, sürecinde koruyucu yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesi son derece önemlidir.

Çal, mam,zda, 4857 say,l, Kanununun 74/2. maddesinde yer verilen, do um ve evlat edinme halinde, haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,na ili kin özellikler, yar,m çal, ma izni ba l, , alt,nda de erlendirilmeye çal, ,lacakt,r. 6663 say,l, Kanunla çal, ma hayat,m,za kazand,r,lan ve ayr, çal, ma konusu olabilecek; Kanunun 13/5. maddesinde düzenlenen, do um ve evlat edinmeye ba l, k,smi süreli çal, ma hakk,yla, 4447 say,l, sızlık Sigortas, Kanunun ek 5. maddesinde yer verilen do um ve evlat edinme sonras, yar,m çal, ma ödene ine, çal, mam,z,n s,n,r,lar,n, oldukça geni letece inden ayr,ca de inilmemi tir.

II. HAFTALIK ÇALI MA SÜRES N N YARISI KADAR ÜCRETS Z Z N

A. zin Hakk,ndan Yararlanabilecek Ki iler

1. Do um Yapan Kad,n çiler

Kanunun 74/2. maddesinde do um yapan kad,n i çiy e, anal,k izin süresinin bitiminden itibaren haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk, verilebilece i düzenlemi tir. Kanun metninde aç,kça ökad,n i çiö ifadesine yer verilmi tir. Di er bir ifadeyle, anal,k izni sonras,nda, do um yapan kad,n i çinin kocas,na yar,m çal, ma iznine ili kin herhangi bir düzenleme yap,lmam, t,r.

6663 say,l, Kanun ile anal,k iznini kullanabileceklerin kapsam,na ili kin olarak yap,lan de i iklikle 4857 say,l, Kanunun 74/1. maddesinde öi Do umda veya do um sonras,nda annenin ölümü hâlinde, do um sonras, kullan,lamayan süreler babaya kulland,r,l,rí .ö hükmü düzenlenmi tir. Do um sonras,nda kad,n i çinin kullanabilece i anal,k izin süresi kadarl,k süreyi, baban,n (annenin ölmesi halinde) kullanabilece ine ili kin f,kra, ayn, madde içinde ikinci f,krada düzenlenmi olan yar,m çal, ma izin hakk, için geçerli olmay,p; do uma ba l, izin hakk,ndan sadece kad,n i çiler yararlanabilecek olup, çocu un babas, söz konusu haktan yararlanamayacakt,r.

2. Evlat Edinen Kad,n Veya Erkek çiler

Haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,ndan, do um yapan kad,n i çilerin yan, s,ra, öüç ya ,n, doldurmam, çocu u evlat edinen kad,n veya erkek i çilerinö de yararlanabilece i Kanunda düzenlenmi tir (md. 74/2).

Evlat edinmeye ili kin yasal ekil ve esas kurallar, bir tarafa, 4721 say,l, Türk Medeni Kanununun 306. maddesi gere ince, e ler, ancak birlikte evlât edinebilirler². Evli olmayanlar birlikte evlât edinemezler. Kanunun 307.

¹ RG. 10.02.2016, 29620.

² Birlikte evlat edinme kural,n,n istisnas, Kanunun 307/2. maddesinde düzenlenmi tir: öOtuz ya ,n, doldurmu olan e , di er e in ay,rt etme gücünden sürekli olarak yoksunlu u veya iki y,l, a,k,n süreden beri nerede oldu unun bilinmemesi ya da mahkeme karar,yla iki y,l, a,k,n

Maddesinde, evli olmayan ki inin otuz ya ,n, doldurmu olmas, ko uluyla tek ba ,na evlat edinebilece i hüküm alt,na al,nm, t,r.

Kanununda evlat edinen için, medeni hukuk hükümlerine uygun evlat edinme i lemi sonras,nda tan,nm, olan yar,m çal, ma izin hakk, öveyaö ba lac,yla, evlat edinen kad,n i çi ve erkek i çi için ayr, ayr, kabul edilm i olup; öveö ba lac, kullan,lmad, ,ndan, bu haktan yararlanmak için e olma, bu çerçevede birlikte evlat edinme ko ulu bulunmamaktadır.³

çi statüsündeki evli e lerin birlikte evlat edinmesi halinde, uygulaman,n ne ekilde olaca ,na dair Kanunda bir hükme yer verilmemi tir. Mevcut düzenleme kar ,s,nda, e lerin birlikte evlat edinmesi halinde, e lerden birisi haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadarl,k ücretsiz izin hakk,ndan yararlanabilecektir⁴. Ancak her iki i çinin de bu haktan yararlanmak amac,yla ba vuru yapmas, durumunda, kanaatimizce, düzenlemenin temel amac,n,n çocu un temel bak,m,n,n ve yeti tirilmesinin sa lanmas, olmas, da gözetilerek, kad,n evlat edinenin bu haktan yararland,r,lmaz, yerinde olacaktır,r.

B. zin Hakk,n,n Kullan,m Ko ullar,

1. Do um Sonras, Anal,k zin Süresinin Sona Ermi Olmas,

Kad,n i çilerin do um sonras, anal,k dönemlerinde bulduklar, özel ve zor süreç nazara al,narak, anne ve do acak çocu u koruyucu mahiyetteki anal,k izin hakk,, kad,n i çiler ve çocuklara yönelik Uluslararası, Çal, ma Örgütü sözleşme meleriyle anayasal düzenlemelerin gere i olarak Kanunun 74/1. maddesinde,

öKad,n i çilerin do umdan önce sekiz ve do umdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onalt, haftal,k süre için çal, t,r,lmamalar, esast,r. Ço ul gebelik halinde do umdan önce çal, t,r,lmayacak sekiz haftal,k süreye iki hafta süre eklenir. Ancak, sa l,k durumu uygun oldu u takdirde, doktorun onay, ile kad,n i çi isterse do umdan önceki üç haftaya kadar i yerinde çal, abilir. Bu durumda, kad,n i çinin çal, t, , süreler do um sonras, sürelerle eklenir.ö ekinde düzenlenmi tir⁵.

6111 say,l, Kanunun 76. maddesiyle, 74. maddenin ikinci f,kras,na eklenen cümlede öKad,n i çinin erken do um yapmas, halinde ise do umdan önce kullanamad, , çal, t,r,lmayacak süreler, do um sonras, sürelerle eklenmek suretiyle kulland,r,l,r.ö hükmüne; 6663 say,l, Kanunun 22. maddesiyle de öDo umda veya do um sonras,nda annenin ölümü hâlinde, do um sonras, kullan,lmayan süreler babaya kulland,r,l,r. Üç ya ,n, doldurmam, çocu u evlat edinen e lerden birine veya evlat edinene çocu un aileye fiilen teslim edildi i tarihten itibaren sekiz hafta anal,k hâli izni kulland,r,l,r.ö ek cümlelerine yer verilmi tir.

Do uma ba l, anal,k izni süreleri i çinin sa l,k durumu ve i in durumuna göre hekim raporuyla do um öncesi ve sonras,nda artt,r,labilir (md.74/3). Anal,k iznine ili kin bu düzenlemeden de anla ,laca , üzere, Kanunda yer verilen süreler asgari mahiyette olup, i verenin izni ya da onay,na ba l, olmadan; (hamile veya) do um yapan kad,n i çi için k,dem ko uluna ba l, olmaks,z,n i leyen izin süreleridir⁶.

Kanunun 74/2. maddesinde yukar,da yer verilen hükümlere temas ederek, öBirinci f,kra uyar,nca kullan,lan do um sonras, anal,k hâli izninin bitiminden itibaren ö ekindeki hükme yer verilmekle, do um yapan kad,n i çinin haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,ndan yararlanabilmesi için, do um sonras, anal,k izin sürelerini geçirmi olmas, gerekir.

Kanunda, evlat edinen e lerden biri ve ya evlat edinen için de anal,k izin hakk, düzenlendi inden, yasal bu süreler tamamland,ktan sonra, yar,m çal, ma izin hakk,n,n kullan,lmaz, gündeme getirilebilecektir.

2. Çocu un Ve çinin Hayatta Olmas,

Haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadarl,k ücretsiz izin hakk,na ili kin esasl, ko ul biri de öçocu un ya amas,ö d,r. Söz konusu hak çocu un temel bak,m, ve yeti tirilmesi amac,yla getirilmi olmakla, hiç ku kusuz hakk,n özünü do an çocuk ya da evlat edinilen çocu un ya amas, unsuru olu turur.

zin hakk, ba lamadan veya izin kullan,l,rken, yeni do an bebe in, evlat edinilen çocuk ya da hak sahibinin ölmesi durumunda, haftal,k çal, ma süresinin yar,s,na kadarl,k ücretsiz izin hakk,ndan söz edilemeyecektir. 4857 say,l, Kanunun 74/1. maddesinde do um s,ras,nda veya do umdan sonra ölen anne için geçerli olan anal,k izin sürelerinin babaya geçece ine ili kin düzenlemenin, kanun koyucu taraf,ndan yar,m çal, ma izni için benzer ekilde hüküm alt,na al,nmay, , da dikkate al,nd, ,nda; bu haktan yararlanacak i çinin ölümü üzerine, kullan,lmayan izin süreleri, babaya ya da evlat edinen ki inin e ine devrolmayacaktır.⁷

süreden beri e inden ayr, ya amakta olmas, yüzünden birlikte evlât edinmesinin mümkün olmad, ,n, ispat etmesi hâlinde, tek ba ,na evlât edinebilir.ö

³ OCAK, Saim: öDo um/Evlat Edinme Nedeniyle Ücretsiz zin ve Yar,m Çal, ma Ödene i Uygulamas,ö ve Hayat Dergisi, Y. 2017, C. 3, S. 6, s. 178.

⁴ EKONOM , Münir: öDo um veya Evlat Edinme Sonras, Çocu un Bak,m, ve Yeti tirilmesi Amac,yla Ücretsiz zin ve K,smi Süreli Çal, ma Haklar,ö, Legal Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, Y. 2017, C. 14, S. 53, s. 29.

⁵ KÖSEO LU, Ali Cengiz: öTürk Hukukunda Anal,kö, ve Hayat Dergisi, Y. 2016, C. 2, S. 4., s. 103, (K,saltma: Anal,k); TA KENT, Sava / KURT, Dilek: öUluslararası, Düzenlemeler Çerçevesinde Türk Mevzuat,nda Kad,n çinin Korunmas,ö, Çal, ma ve Toplum Dergisi, 2014/1, s. 33.

⁶ KÖSEO LU, Ali Cengiz/ KAYA, Ayça: öTürk Hukukunda Kad,n çilerin Korunmas,ö, Legal Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, 29/2011, s. 55.

⁷ EKONOM , s. 39.

Çocu un ölümü durumunda, mevzuat,n verdi i imkan çerçevesinde, i veren taraf,ndan izin kullanan i çinin çal, ma sürelerine ili kin farklı, bir uygulamaya izin verilmedi i sürece, izinliymi gibi hareket etmeye devam eden do um yapan kad,n i ç i ve ya evlat edinen i ç i hakk,nda i veren yasal yollara ba vurabilecektir⁸.

3. Evlat Edinilecek Çocu un Üç Ya ,ndan Küçük Olmas,

Kanunda aç,k bir ifadeyle üç ya ,n, doldurmam, olan çocu unö evlat edinilmesi halinde, evlat edinen i çinin bu haktan yararlanabilece i hüküm alt,na al,nm, t,r (md.74/2). Medeni Kanunumuzun 315. maddesi hükmüne göre, evlât edinme karar,, evlât edinenin oturma yeri; birlikte evlât edinmede e lerden birinin oturma yeri mahkemesince verilir. Mahkeme karar,yla birlikte evlâtl,k ili kisi kurulmu olur. Mahkeme taraf,ndan hükmedilecek evlat edinme karar, tarihi itibariyle evlat edinilen çocu un üç ya ,n, doldurmam, olmas, gerekli olup, aksine bir düzenleme olmad, ,ndan; kullan,lacak izin sürecinde evlatl, ,n üç ya ,n, doldurmas, izin hakk,na olumsuz bir etki yapmayacaktır.

Ö retide, çocu un evlat edinme s,ras,nda üç ya ,ndan küçük olmas,n,n yeterli olaca ,; ücretsiz izin hakk, esnas,nda bu ya ,n tamamlanm, olmas,n,n önem arz etmeyece i ifade edilmi tir⁹. Kanunda bu konuda aç,k bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak ö retide ifade edilen bu görü ün kabulü, evlat edinme i leminden sonraki a amada, özellikle Medeni Kanun hükümlerince evlatl,k ili kisinin kald,r,lmas,na yönelik bir ba vuru süreci, i ç iye belirsiz süreyle izin hakk, konusunda talepte bulunma imkan, sa lam, olacakt,r ki; bu durum madde hükmünün amac,yla uyu mayacaktır. Üç ya ,ndan küçük çocu un evlat edinilmesinde, takvim olarak en fazla bu ya ,n tamamlanmas, arifesinde inceleme konusu izin hakk,n,n kullan,lmas,na ili kin talepte bulunulmas, gerekir. Ö retide ortaya konulan, evlat edinilen çocu un üç ya ,n, doldurmas,ndan sonra izin talebinde bulunulmas,n,n mümkün olmad, , görü ü kanaatimizce de yerindedir¹⁰.

4. Çocu un Bak,m, Ve Yeti tirilmesi Amac,

4857 say,l, Kanununda, ö i anal,k hâli izninin bitiminden itibaren çocu unun bak,m, ve yeti tirilmesi amac,ylaı haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin verilirö düzenlemesi yap,larak, kullan,lacak hakk,n yeni do an veya küçük evlat edinilenin fiziksel, zihinsel ve psikolojik olarak yeni hayat,na adaptasyonu amac,na ba l, olarak kullan,labilece i temel olarak ortaya konulmu tur (md.74/2). Maddenin kar ,t ifadesinden, bak,m ve yeti tirme amac,n/ insani ödevini ortadan kald,racak durumlar,n ortaya ç,kmas, halinde bahsi geçen hak art,k kullan,lamayacaktır¹¹.

5. Talep Ko ulu

Haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,ndan yararlanma ko ullar,ndan biri de talepte bulunmakt,r. Kanununun 74/2. maddesinde, ö i anal,k hâli izninin bitiminden itibaren çocu unun bak,m, ve yeti tirilmesi amac,ylaı kad,n i ç i ile üç ya ,n, doldurmam, çocu u evlat edinen kad,n veya erkek i ç ilere istekleri hâlindeı ö ifadesine yer verilerek, talep art,, izin hakk,n,n kullan,lmas,na ili kin temel unsurlardan biri olarak kabul edilmi tir. Di er bir ifadeyle, yar,m çal, ma izni, hak sahibine i veren taraf,ndan kendili inden ve otomatik olarak tahsis edilen bir hak olmay,p; i çinin bu hakk, kullanmak amac,yla ö istekte bulunmas,ö gerekir¹².

Madde metnindeki ö i haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin verilirö ifadesinden, söz konusu hakk,n kullan,lmas,n,n i verenin onay,na ba l, olmad, , sabit ise de; i yeri ve çal, ma hayat,ndaki i ili kileri, istihdam ve üretim planlamalar, gibi hakl, olarak üzerinde durulmas, gereken hususlar gözetilerek, bu talebin hangi süreyle yap,lmas, gerekti inin de esas,nda belirli olmas, uygun oland,r. Ancak Kanunda hangi tarihe kadar izin kullanma iste inde bulunulabilece ine dair aç,k bir ifade bulunmamaktadır. Ö te yandan talep süresine yer verilmemi olmas,, dürüstlük kural, da gözetildi inde, s,n,rs,z süreyle bu konuda talep hakk,n,n oldu u sonucunu do urmayacaktır¹³. Anal,k izin süresi bittikten sonra ve fakat yar,m çal, ma izni süresi henüz bitmeden yap,lacak izin kullanma talebinde, anal,k izni sonras, geçirilen süre dü ülerek, geriye kalan yar,m çal, ma izin süresinin kullan,lmas, mümkün olacakt,r¹⁴.

4447 say,l, sızlık Sigortas, Kanununda, i ç iye, haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar verilen ücretsiz izin süresince do um ve evlat edinme sonras, yar,m çal, ma ödene i ödenece i hüküm alt,na al,nm, t,r (Ek md. 5). Bu

⁸ OCAK, s. 180.

⁹ ÇEL K, Nuri/ CAN KL O LU, Nur en/ CANBOLAT, Talat: Hukuku Dersleri, Yenilenmi 31. Bas., Beta Yay,nlar,, stanbul 2018; KURT, Resul: öDo um Sonras, Yar,m ve K,smi Çal, ma Hakk,ö, MHD, C. 14, S. 159, Y. 2018, s. 708.

¹⁰ OCAK, s. 181; TUNCAY, Can/ EKMEKÇ , Ömer: Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri, Yenilenmi 19. Bas., Beta Yay,nevi, stanbul 2017, s. 455.

¹¹ II-H bkz. zin Hakk,n,n Sona Erme Halleri

¹² ÇEL K/ CAN KL O LU/ CANBOLAT, s. 747; OCAK, s. 182; EKONOM , s. 31; KURT, s. 708; TUNCAY/ EKMEKÇ , s. 455; ÇALI KAN, Asl,: Hukukunda Anal,k ve Ebeveyn zinleri, Onikilevha Yay,nlar,, stanbul 2018, s. 71.

¹³ ÇEL K/ CAN KL O LU/ CANBOLAT, s. 747.

¹⁴ BASKAN, . Esra: ö4857 say,l, Kanunu Kapsam,nda Anal,k zni, Do um Sonras, Ücretsiz zinler ve Evlat Edinme Nedeniyle K,smi Süreli Çal, ma Hakk,ö, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 2, Y. 2016, s. 102.

hakk,n kullan,ımas,, do um ve evlat edinme sonrası, anal,k hâli izninin bitti i tarihten itibaren 30 gün içinde Kuruma ba vuruda bulunulmas,na ba l,d,r. Bu hükmün do al sonucu olarak, Kanunu hükümlerince yar,m çal, ma izni durumunda, ko ullar, bulunmas, halinde izin hakk, sahibi i çiye ödenecek yar,m çal, ma ödene inin tahsisi için gereken otuz günlük ba vuru süresi, k,yasen yar,m çal, ma izin hakk, talep süresi için de uygulanabilecektir¹⁵.

Kanunda talep süresine ili kin kesin ve emredici mahiyette bir ifadeye yer verilmedi inden, otuz günlük izin hakk, talep ba vuru süresini, hak dü ürücü mahiyette kabul etmemek gerekir. Bu çerçevede, 4447 say,l, Kanunun ek 5. maddesindeki, öf Mücbir sebepler d, ,nda, ba vuruda gecikilen süre do um ve evlat edinme sonrası, yar,m çal, ma ödene i almaya hak kazan,lan toplam süreden dü ülerak ödeme yap,l,r...ö hükmünün yar,m çal, ma iznine ili kin talep süresi için de kabul edilmesi gerekti i; ücretsiz izin hakk, konusundaki talep süresindeki uzayan her günün izin hakk, süresini azaltaca , hakl, olarak ortaya konulmu tur¹⁶. Hal böyle olunca, do um ve evlat edinme karar,yla çocu un teslimi tarihinden itibaren, yararlan,labilecek izin süresinin son gününe kadar, izin kullanma konusunda talepte bulunulabilecek olup; ancak talepte bulunulmadan geçen her gün, kullan,labilecek ücretsiz izin süresini k,saltacaktır.

Kanunda talepte bulunma süresine yer verilmedi i gibi, biçimsel bir ko ula da ba lanmam, t,r. verenin kabulüne ba l, olmasa da, haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk, talebi, i yerindeki i düzeniyle ilintili olmakla, i verenin i ak, ,n, düzenli biçimde devam ettirebilmesi bak,m,ndan ve de ileride ya anabilecek hukuki ihtilaflarda i çi lehine ispat arac, kabul edilece inden, öyaz,l,ö olarak, i çi taraf,ndan i verene bildirilmelidir¹⁷.

Kanaatimizce, Anal,k zni veya Ücretsiz zin Sonrası, Yap,lacak K,smi Süreli Çal, malar Hakk,ndaki Yönetmelik¹⁸ hükümlerinde, yar,m çal, ma izin hakk,n,n talep ve bildirim ko ulunun geçerlilik ko ulu olarak ekli prensiplere ba lanmas, gerekir.

6. Haftal,k Çal, ma Süresinin Yar,s, Kadar Çal, ma

Kanununun 74/2. maddesinde yer verilen ücretsiz izin hakk,, haftal,k çal, ma süresine ba l, olarak düzenlenmi oldu undan, bu noktada öhaftal,k çal, ma süresiö ibaresinin kapsam,n, ortaya koymak gerekir. Madde metninde, haftal,k çal, ma süresine ili kin bir atfa yer verilmemi tir.

4447 say,l, Kanununun ek 5. maddesinde, yar,m çal, ma ödene ine ili kin, öÖdenek süresi, 4857 say,l, Kanunun 63 üncü maddesinde belirtilen haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadard,r.ö Hükmüne yer verilmi tir.

4857 say,l, Kanunun 63. maddesi, ö in Düzenlenmesiö ba l,kl, dördüncü bölümde, öÇal, ma Süresiö ba l, , alt,nda:

ö Genel bak,m,ndan çal, ma süresi haftada en çok k,rkbe saattir. Aksi kararla t,r,lmam, sa bu süre, i yerlerinde haftan,n çal, ,lan günlerine e it ölçüde bölünerek uygulan,rı Taraflar,n anla mas, ile haftal,k normal çal, ma süresi, i yerlerinde haftan,n çal, ,lan günlerine, günde onbir saati a mamak ko ulu ile farklı, ekilde da ,t,labilir. Bu halde, iki ayl,k süre içinde i çinin haftal,k ortalama çal, ma süresi, normal haftal,k çal, ma süresini a amaz. Denklemle tirme süresi toplu i sözle meleri ile dört aya kadar art,r,labilir ö eklinde düzenlenmi tir.

Kanunun 41/1. maddesinde, ö63. madde hükmüne göre denklemle tirme esas,n,n uyguland, , hallerde, i çinin haftal,k ortalama çal, ma süresi, normal haftal,k i süresini a mamak ko ulu ile, baz, haftalarda toplam k,rkbe saati a sa dahi bu çal, malar fazla çal, ma say,lmaz.ö hükmü yer almaktadır.

Anal,k zni veya Ücretsiz zin Sonrası, Yap,lacak K,smi Süreli Çal, malar Hakk,ndaki Yönetmelikte haftal,k çal, ma süresi, öGenel bak,m,ndan haftal,k en çok k,rk be saat, yer alt, maden i lerinde çal, an i çiler için ise haftal,k en çok otuz yedi buçuk saat olan süreö olarak tan,mılanm, t,r (md.4/c).

Çal, ma süresine ili kin nisbi emredici ve denklemle tirici özellikteki yasal hükümler çerçevesinde taraflar aras,nda ayr,k bir düzenleme konusu yap,lmad, , takdirde i çi sa l, , ve güvenli iyle ki isel ve ailevi sosyal amaçlar gözetilerek haftal,k azami 45 saat olacaktır¹⁹. Bu durumda yar,m çal, ma izin süresine ili kin, öyle bir durum ortaya ç,kmaktadır: Kanunda yer verilen 45 saatlik haftal,k çal, ma süresinin yar,s, hesab,yla m, ücretsiz izin hakk, süresi belirlenecek; yoksa, i yerinde uygulanmakta olan haftal,k çal, ma süresinin mi yar,s, esas al,nacaktır? Ku kusuz, haftal,k 45 saat olarak i görülen i yerlerinde, do um sonrası, yar,m çal, ma iznine ili kin 22.5 saat çal, ma, 22.5 saat ücretsiz izin hakk,ndan söz edilebilecekken; i yerinde i çiye uygulanan haftal,k çal, ma süresi farklı, ise, bu süre

¹⁵ EKONOM , s. 32; ÇEL K/ CAN KL O LU/ CANBOLAT, s. 748; TUNCAY/ EKMEKÇ , s. 456.

¹⁶ CAN KL O LU, Nur en: öK,smi Süreli Çal, maya Geçi ve Yar,m Çal, ma Ödene iö, Eme in Hukuku Kurultay, 2, 22 May,s 2016, TBB Yay,nlar,, Ankara 2017, s. 144.

¹⁷ EKONOM , s. 32; ÇALI KAN, s. 74.

¹⁸ RG. 08.11.2016, 29882, (K,saltma: İgili Yönetmelik)

¹⁹ Haftal,k çal, ma süresine ili kin bkz. EYRENC , Öner/ TA KENT, Sava , ULUCAN, Devrim: Bireysel Hukuku, 7. Bask., Beta Yay,nevi, stanbul 2016, s. 254; TUNÇOMA , Kenan/ CENTEL, Tankut: Hukukunun Esaslar,, 9. Bas., Beta Yay,nevi, stanbul 2018, . 157; SÜZEK, Sarper: Hukuku, Yenilenmi 16. Bask., Beta Yay,nlar,, stanbul 2018, s. 777; ASTARLI, Muhittin: Hukukunda Çal, ma Sürelei, Turhan Kitapevi, Ankara 2008, s. 114; MOLLAMAHMUTO LU, Hamdi/ ASTARLI, Muhittin/ BAYSAL, Ula : Hukuku Ders Kitab,, C.1, Bireysel Hukuku, Güncellenmi 2. Bask., Lykeian Yay,nlar,, stanbul 2018, s. 346; NARMANLIO LU, Ünal: Hukuku Ferdi li kileri I, Beta Yay,nevi, Geni letilmi 5. Bas., stanbul 2014, s. 619; KORKMAZ, Fahrettin/ ALP, Nihat Seyhun: Bireysel Hukuku, 2. Bask., Seçkin Yay,nevi, Ankara 2014, s. 259; AKTAY, Nizamettin/ ARICI, Kadir/ KAPLAN-SENYEN, E. Tuncay: Hukuku, Gazi Kitapevi, 6. Bask., s. 239; KAYIK, Asl,han: öTürk Hukukunda Haftal,k Çal, ma Süreleriö, LEGAL Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C. 12, S. 46, Y. 2015, s. 77.

üzerinden hesaplama yoluna gidilmesi gerekir²⁰.

Kimi zaman yar,m gün çal, ma ve geri kalan sürede izin hakk,n, kullanma tam olarak mümkün olmayabilir. Haftal,k çal, ma süresinin i günlerine tam olarak bölünebildi i durumlarda yar,m çal, ma iznini planlamak daha kolaydır. Örne in, haftal,k 40 saat ve 5 i günü çal, ,lan bir i yerinde, günlük 8 saatlik çal, ma; ö le aras, öncesi bir yar, ö le aras, sonras, di er yar, olmak üzere planlanarak, ücretsiz izin konusu yap,labilir. Madde metnindeki öhaftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadarö ifadesi kar ,s,nda, bu izin süresini günlük çal, ma süresinin mutlak yar,s, süresi olarak anlamamak gerekir²¹. Yine örne in, haftal,k 45 saat, günlük de 7.5 saatlik 6 tam gün, e it çal, ma esas,n,n uyguland, , bir i yerinde, 08.30-12.00 saatleri aras, ö le öncesi çal, ma, 12.00-13.00 saatleri aras, ara dinlenme ve sonras,nda da 13.00-17.00 saatleri aras,nda ö leden sonra çal, ma süresi olarak belirlenmi olabilir. Bu durumda haftal,k çal, ma süresi kar ,l, , ö le öncesi 21, ö leden sonra 24 saat olarak hesap edilecektir. Bu kabulde, i çi ve i veren aras,nda ö le öncesi ya da ö le sonras, biçiminde yap,lacak olan çal, ma izin hakk, uygulamas,nda, haftal,k çal, ma süresinin yar,s, olan 22.5 saat dilimi esas al,nd, ,nda, ö le öncesi için daha az süre, ö le sonras,nda da 1.5 saatlik fazlal,k olacakt,r ki, Kanun metnindeki öyar,s,na kadarö sözünün mutlak olarak kabul edilmeyece i, dürüstlük kural,na ba l, olarak i çinin iste i ve i verenin kabulüyle, çal, ma ili kisine göre ücretsiz izin planlamas,n,n yap,laca , sonucuna var,lacakt,r.

Öte yandan, i çi ücretsiz izin talebinde haftan,n belirli günlerinde çal, may, isteyebilir. Bir ba ka anlat,mıla, günlük k,smi süreyle izin yerine, haftal,k çal, ma süresinin yar,s,n, çal, arak geçirecek biçimde bir planlamayla tam gün çal, may,/ tam gün izin kullanmay, tercih edebilir²². Örne in, haftan,n 6 günü, günlük 7.5 saat çal, ma uygulamas,yla, haftal,k 45 saat çal, ma süresinin uyguland, , bir i yerinde, 3 tam gün kar ,l, , 22.5 saat çal, ,p; 3 tam gün kar ,l, , 22.5 saat ücretsiz izin biçiminde yar,m çal, ma izni kullan,labilir.

Ö retide²³, haftan,n belirli günleri tam olarak çal, arak bu iznin kullan,lamayaca , hükmün getirili amac,ndan hareketle her gün yar,m gün çal, ma biçiminde kullan,lmas, gerekti i, Yönetmelikte belirtilen öÜcretsiz izinden yararlanan kad,n i çiye, bir ya ,ndan küçük çocu unu emzirmesi için günde toplam bir buçuk saat olan süt izni uygulanmazö (Yön. md. 6/4) hükmünün de görü ü do rular nitelikte oldu u ifade edilmi tir. Kanununun sistemati indeki çal, ma sürelerine ili kin denkle tirme olana , getiren esnekle tirici düzenlemeler ile 74/2. maddesinde haftal,k çal, ma süresinden söz edilmesi kar ,s,nda, günlük çal, ma sürelerine mutlak ba l, izin planlamas,ndan söz edilemeyecektir. Yine bu tespit do rultusunda, i çi toplam hak etti i yar,m çal, ma izin süresinin yar,s,n, birle tirerek izinli, di er yar,s,n, da çal, arak geçiremeyecektir²⁴.

Ortalama haftal,k 45 saatlik çal, ma süresini a mamak kayd,yla taraflar anla mak suretiyle i günlerinde ya da haftal,k olarak farkl, çal, ma sürelerini belirlemeleri mümkündür. Bu tür durumlarda bir k,sm, tam gün izin/ çal, ma ekinde belirlendi inde, haftal,k çal, ma süresinin yar,s, için kalan süreler saat hesab,yla di er günlerde izin/çal, ma ekinde tamamlanabilecektir²⁵. Ancak bu kabul i yerindeki çal, ma düzenine her zaman uygun olmayabilir.

Kanununa li kin Çal, ma Süreleri Yönetmeli i²⁶ çerçevesinde belirlenecek çal, ma süresi prensipleriyle, haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk, sahibi i çinin izin kullanma/ çal, ma süresi belirleme hakk, taraflar,n anla mas,yla uyumlu olarak planlanabilece i gibi sözle menin feshine kadar gidebilecek uyu mazl,k konusu olabilir. Bu nedenle çal, ma bar, , gözetildi inde, söz konusu hakk,n sadece izin hakk, sahibi i çi ya da salt i verenin takdirine b,rak,lmadan, i yeri yönetimi ve çal, ma düzeniyle gözetilerek, dürüstlük kural, çerçevesinde ortak iradeyle planlanmas,, buna uygun ilkelerin de esas,nda yasal olarak hüküm alt,na al,nmas, uygun olan,d,r²⁷.

III. YARIM ÇALI MA Z N HAKKININ MAH YET

A. zin Hakk,n,n Hukuki Niteli i

Do um yapan kad,nla, evlat edinen kad,n veya erkek i çiye belirli süreyle tan,nan haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,, kanundan do an de i tirici, sebebe ba l, ve de yenilik do uran haklardan biridir²⁸. çi taraf,ndan bu hakk,n kullan,lmas,na ili kin talebin iletilmesi yeterli olup, i verenin bu hakk,n kullan,lmas,nda bir

²⁰ EKONOM , s. 35; OCAK, s. 188.

²¹ EKONOM , s. 36.

²² EKONOM , s. 36; CAN KL O LU, s. 144; OCAK, s. 189.

²³ KÖSEO LU, s. 107.

²⁴ ÇEL K/ CAN KL O LU/ CANBOLAT, s. 749; TUAÇ, Pelin: öAnal,k Halinde ve Sosyal Güvenlik Hukukundan Do an Haklar, 6663 say,l, Kanun le Getirilen Yeniliklerö, Dokuz Eylül Üniversitesi ktisadi ve dari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt: 32, Say,: 1, Y,l: 2017, s. 211; ÇALI KAN, s. 82; U UR Suat/ U UR, Ömer: ö Kanunu ve Devlet Memurlar, Kanunu Kapsam,nda Çal, anlar,n Ebeveynli ine li kin Haklar,ö, Süleyman Demirel Üniversitesi ktisadi ve dari Bilimler Fakültesi Dergisi, Y. 2017, C. 22, S. 3, s. 667.

²⁵ OCAK, s. 189.

²⁶ RG. 06.04.2004, 25425.

²⁷ EKONOM , s.35; OCAK, s. 188; NC RO U, Lütfi: öÇal, anlar,n Do uma Ba l, Haklar,nda Ne De i ti?ö, SGHD, C. 13, S. 49, Y. 2013, s. 170.

²⁸ EKONOM , s. 30.

takdir hakk, bulunmamaktadır²⁹. Kanun metninde, her ne kadar ücretsiz izinö tabiri kullanılm, ise de; bu süre i sözleşmenin ask, ya al, n, p, i verene yüklenen ücret ödeme borcunun bulunmad, , bir dönemi de il, belli ko ullar altında, belirli süreyle, haftalık çal, ma sürelerinde azalma ve çal, ma ödene i elde etme neticesine ba lanan, i görme borcundan yenilik do urucu bir izin türünü ifade eder³⁰.

zin kullanma sürecinde çal, ma sürelerinde de i iklik meydana gelmesi, taraflar arasında akdedilen i sözleşmenin türünde bir de i iklik yaratmayaca , gibi bu sürede sözleşme menin ask, da kald, ,ndan söz edilemez³¹.

çinin ücret ve eklerinde de bu süreçte de i iklik olacaktır. Öte taraftan belirtmek gerekir ki ücreti ödenmeyen sürelerin kar , l, , sigorta primleri de i veren taraf,ndan ödenmeyecektir³².

B. zin Hakk,na Konu Olabilecek Sözleşme Türü

Yar, m çal, ma izin hakk, n, n kullan, m, na ili kin, Kanunda, taraflar arasındaki sözleşme niteli ine ili kin bir s, n, r, lama getirilmemi tir. Hal böyle olunca, sözleşme belirli süreli ya da belirsiz süreli olmas, n, n bir önemi olmaks, z, n, Yasal di er ko ullar, n olu mas, halinde, i çi için haftalık çal, ma süresinin yar, s, kadar ücretsiz izin hakk, gündeme gelebilecektir.

Kanunda ayr, k bir düzenleme bulunmad, ,ndan, tam süreli sözleşme melerin yan, s, ra, k, smi süreli sözleşme meye ba l, olarak çal, anlar için de bu hakk, n kulland, r, l, p kulland, r, lamayaca , konusu üzerinde ayr, ca durulmas, gerekir.

Yönetmeli in 4/ç maddesi hükmünce, normal haftalık çal, ma süresinin, tam süreli i sözleşme mesiyile çal, an emsal i çiye göre üçte ikisi oran,ndan daha az belirlendi i çal, malar k, smi süreli çal, mad, r. Bu durumda esas itibariyle haftalık çal, ma süresinin yakla , k yar, s, kadarlık süre zaten çal, madan geçirilece inden, herhangi bir izin süresine gerek olmaks, z, n i çinin çocu un bak, m ve yeti tirmesiyle ilgilenmesi mümkündür. Yine, tam süreli i sözleşme mesine esas çal, ma süresinin örne in k, rk be saat olarak kabul edildi i bir durumda, otuz saatin altında belirlenecek k, smi süreli bir çal, ma ili kisinde; belirlenen çal, ma süresinin yar, s, kadar süreyle çal, ma ili kisinin söz konusu olaca , n, kabul etti imiz de, i veren aç, s,ndan da istihdam yönüyle kabulü zor i gücü kayb, ya anacaktır.

Öte taraftan i çinin k, smi süreli i sözleşme meleriyle birden fazla i verene ba l, olarak çal, mas, halinde ise, esas itibariyle belki de yasada yer bulan haftalık çal, ma süresi kadar çal, ma söz konusu olup, bu durumda yar, m çal, ma izninin uygulanmas, gerekti i hakkaniyete uygun kabul edilebilirse de; birden fazla i verenden hangisine ba l, olarak bu hakk, n kullan, laca , ve de i yerlerindeki çal, ma düzenlerinin ne ekilde sa lanaca , konular,nda ya anacak ihtilaf, n giderilmesinin zorlu u ortaya ç, kacakt, r³³.

Ö retide, ücretsiz izin hakk, için öncelikli gerekçe olan çocu un bak, m ve yeti tirilmesi amac, n, n çal, ma süreleri d, ,nda zaten sa lanacak olmas, n, n yan, s, ra Kanununun 74/2. maddesinde yer verilen süre ifadesiyle, 4447 say, l, sızlık Sigortas, Kanununun ek 5. maddesindeki ödenek düzenlemesinde haftalık çal, ma süresine ve dolay, s, yla 4857 say, l, Kanunun 63. maddesine at, f yap, ld, ,, bu madde hükmünde de tam süreli i sözleşme mesine ba l, çal, ma sürelerinden söz edilmesi kar ,nda, yar, m çal, ma izin hakk,ndan tam süreli i sözleşme mesine ba l, olarak çal, an i çilerin yararlanaca , , hakl, olarak ifade edilmi tir³⁴.

Belirtmek gerekir ki, tam süreli i sözleşme mesine ba l, olarak çal, an i çinin yar, m çal, ma iznini kulland, , dönemde, sözleşme mesinde her hangi bir de i iklik olmay, p, k, smi süreli i sözleşme mesine de dönü meyecektir³⁵. Ancak, i çinin ücret ve paraya ili kin di er menfaatlerinde, yar, m çal, ma iznini kullan, rken, normal çal, ma süresi kar , l, ,na göre orant, l, bir uygulama yap, laca ,ndan, niteli ine uygun dü tü ü ölçüde, k, smi süreli çal, maya ili kin kurallar, n gündeme gelebilece i ö retide hakl, olarak ifade edilmi tir³⁶.

C. zin Hakk,ndan Yararlanabilecek çilerin Kapsam,

6663 say, l, Kanunun 22. maddesiyle 4857 say, l, Kanununun 74. maddesine eklenen sekizinci f, krayla, öBu madde hükümleri i sözleşme mesiyile çal, an ve bu Kanunun kapsam,nda olan veya olmayan her türlü i çi için uygulan, r, ö hükmü getirilmi tir. An, lan hüküm uyar, nca, Bas, n Kanunu, Deniz Kanunu ve Borçlar Kanunu hükümlerine tabi olan tüm i çiler, maddede yer verilen di er haklarla beraber yar, m çal, ma izni hakk,ndan da yararlanabilecektir³⁷.

Böylelikle farklı i ili kilerinin düzenlendi i Kanunlara tabi olarak i çi s, fat, yla çal, ,yor olsa da do um ve evlat edinme gibi sosyal ve be eri olaylara ba l, do acak izin hakk,, her bir i çi için ayrı, hükümlerle, temel mevzuat olan 4857 say, l, Kanununda kapsay, c, mahiyette düzenleme konusu yap, lm, t, r.

²⁹ CAN KL O LU, s. 144.

³⁰ ÇALI KAN, s. 67.

³¹ EKONOM , s. 41.

³² OCAK, s. 201.

³³ OCAK, s. 205; ÇALI KAN, s. 70.

³⁴ EKONOM , s. 28; OCAK, s. 203.

³⁵ OCAK, s. 205; ÇALI KAN, s. 67; Ö retide yar, m zamanl, çal, man, n, k, smi süreli çal, man, n özel bir türü olarak kabul edilmesi gerekti i de ileri sürülmü tür, TUAÇ, s. 211.

³⁶ ÇALI KAN, s. 67.

³⁷ Do um ve evlat edinme sonras, yar, m çal, ma ödene ine ili kin düzenlemeyi içeren sızlık Sigortas, Kanununun ek 5. maddesinde, madde hükümlerinin 506 say, l, Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsam,ndaki sand, klar, n statülerine tabi personel için de uygulanaca , na yer verilmi tir.

Anal,k iznine ili kin ayr, düzenlemenin bulundu u Bas,n Kanunu ile anal,k izninin aç,kça düzenlenmedi i Deniz Kanunu ve Borçlar Kanunu hükümlerinde, kanun koyucu, Kanununun 74. maddesine yönelik bir at,fa ya da aç,k benzer bir düzenlemeye yer vermemi tir. Ö retide, Kanunu kapsam, d, ndaki i çilerin de Kanunun 74. maddesindeki haklardan yararlanmalar,n,n yerinde oldu u ortaya konulmu ise de, sistematik aç,dan ilgili Kanunlarda düzenleme yap,lmas,n,n yerinde olaca , ifade edilmi tir³⁸.

D. zin Hakk,ndan Yararlanma Süreleri

Kanununun 74/2. maddesinde,

õi birinci do umda altm, gün, ikinci do umda yüz yirmi gün, sonraki do umlarda ise yüz seksen gün süreyle haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin verilir. Ço ul do um hâlinde bu sürele otuzar gün eklenir. Çocu un engelli do mas, hâlinde bu süre üç yüz altm, gün olarak uygulan,rí ö hükmüne yer verilmi tir.

Yar,m çal, ma izni, do um yapan ya da üç ya ,ndan küçük çocu u evlat edinen i çi için kabul edilmi ise de, Kanunda evlat edinenin kullanabilece i izin sürelerine yer verilmemi tir. Ö retide, do um yapan i çi için geçerli olan sürelerin, k,yasen evlat edinen i çiler için de ayn, artan oranlarla geçerli kabul edilmesi gerekti i hakl, olarak ifade edilmi tir³⁹.

Kanunda ço ul do um halinde bu sürele otuzar gün ilave izin süresi eklenece i düzenlenmi tir. Madde metninde ço ul do umdan söz edilmekle, yeni do an,n ikiz, üçüz ya da daha fazla say,da olmas,n,n bir fark, bulunmamaktadır.

Çocu un engelli do umu halinde ise yar,m çal, ma izin süresi üç yüz altm, gün olarak uygulanacaktır. Kanun koyucu, sosyal hayattaki ihtiyaçlar,yla engelli çocu un bak,m ve yeti tirilmesi amac,yla i çiy e daha uzun süre izin hakk, planlam, t,r. Kanun metninde, ço ul do um hali, engelli çocuk do umu öncesinde düzenlenmi olmakla, ço ul engelli çocuk sahibi olunmas,nda mevcut sürey e otuz gün eklenmesi söz konusu olmayacaktır⁴⁰.

Evlat edinilen çocu un engelli olmas, hali için de ayr,ca bir izin hakk, süresi kanun metninde yer almam, ise de, do um yapan i çi için geçerli olan, haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz, üç yüz altm, günlük izin süresinin evlat edinen i çiler için de benzer ekilde geçerli oldu unu kabul etmek gerekir⁴¹.

Çocu un engelli do du unun doktor raporu ile belgelendirilmesi hâlinde bu süre üç yüz altm, gün olarak uygulan,r (md. 74/2, 3.C). Çocu un engelli do du u do um an,ndan bir süre sonra ve fakat anal,k izin süresinin bitiminden itibaren üç yüz altm, günlük süre içinde belirlenmesi kayd,yla, bu sürey i geçmemek kayd,yla do um yapan (ya da evlat edinen) i çi için yar,m çal, ma izin hakk, talep konusu yap,labilecektir⁴².

lk do umda çocu un sa olarak do mas, halinde, sonraki do umlarda izin süreleri artarak devam edecek olup; ilk do umda çocu un ölü olarak do mas, halinde ise sonraki do um birinci do um olarak kabul edilerek yararlanılabilecek izin süreleri buna göre hesap edilecektir. Ancak, ilk do umdan bir süre sonra çocuk ölmü olsa bile, ikinci do umda artarak izin süresi yüz yirmi gün olarak; ikinci sa do umdan bir süre sonra do an çocu un ölmesi halinde de üçüncü do umda yüzseksen gün süreyle do um yapan i çiler için izin süresi uygulamas, yoluna gidilecektir. Ö retide, 657 say,l, Kanunun 107/F hükmüne dayal, olarak yay,nlanan Kamu Personeli Genel Tebli i (Seri No. 6)⁴³ hükümlerine at,fla, uygulama birli i bak,m,ndan, yap,lacak düzenlemeyle ölü do um say,lar,n,n sonraki do umlar yönünden de dikkate al,nmas, gerekti i vurgulanm, t,r⁴⁴.

Kanunun 74/3. maddesinde yer verilen, õYukar,da öngörülen süreler i çinin sa l,k durumuna ve i in özelli ine göre do umdan önce ve sonra gerekirse art,r,labilir. Bu süreler hekim raporu ile belirtilirö eklindeki düzenleme, daha sonra kabul edilen 6663 say,l, Kanunun 22. maddesiyle Kanun metnine eklenen 74. maddenin ikinci f,kras,ndan sonra yer alm, ise de, 74/1. maddesindeki anal,k izin sürelerinin yan, s,ra yar,m çal, ma izni için de uygulan,p uygulanamayaca ,n,n üzerinde ayr,ca durmak gerekir.

Kanun sistematı i esas al,nd, ,nda, maddenin üçüncü f,kras,n,n, ikinci f,kradaki süreler için de uygulanmas, gerekir. Ancak, üçüncü f,krada aç,k bir ekilde, ödo um öncesi ve..ö hükmüne yer verilmi tir. Bu ifade Kanunun 74/1. maddesinde do um öncesi ve sonras,na ili kin do um yapan kad,n i çi için düzenlenen anal,k izin süreleri için geçerli

³⁸ ÇEL K/ CAN KL O LU/ CANBOLAT, s. 747.

³⁹ ÇEL K/ CAN KL O LU/ CANBOLAT, s. 748; KÖSEO LU, s. 106, dipnot 35.

⁴⁰ õi Bunun bir unutkanl,k m, yoks a bilinçli bir tercih mi oldu u ise aç,k de ildir. Ancak kanaatimize göre kanun koyucu uzun bir süre boyunca i çiy e izin verilmesini öngördü ü için bu durumda ayr,ca bir art,r,m olas,l, ,n, öngördü ü için bu durumda ayr,ca bir art,r,m olas,l, ,n, düzenlemek istemedi i sonucuna varmak daha isabetli olacakt,rö görü ü için bkz. ÇEL K/ CAN KL O LU/ CANBOLAT, s. 749

⁴¹ OCAK, s. 183.

⁴² OCAK, s. 184; CANBOLAT, TALAT/ ÖZKAN, Sema Deniz: õDo um Borçlanmas, Yap,labilecek Sürelerö ve Hayat Dergisi, Y. 2017, C. 3, S. 6, s. 121.

⁴³13.04.2016 tarih ve 29683 say,l, Resmi Gazetede yay,nlan,p, Devlet Personel Ba kanl, ,nca haz,rlanan Kamu Personeli Genel Tebli inin yar,m gün izin süresi ba l,k, I.C.2 maddesince: a) Memurun yar,m gün izin süresi, do um sonras, anal,k iznin bitiminden itibaren birinci do umda iki ay, ikinci do umda dört ay, sonraki do umlarda ise alt, ayd,r. b) Yar,m gün izin süresinin tespitinde memurun do um yapmas, esas al,nacak olup, bu süre memurun ya ayan çocu unun say,s,na göre belirlenmeyecektir. Örnek: Memurun ölü do um yapmas,n, müteakip bir çocu unun do mas, ve yar,m gün izin talep tarihinde çocu unun hayatta olmas, halinde bu memurun yar,m gün izin süresi dört ayd,r.

⁴⁴ CANBOLAT/ ÖZKAN, s. 122; OCAK, s. 185.

kabul edilmelidir. Aksi takdirde anal,k izninden sonra gündeme gelecek olup, çocu un sa do ma ko uluna ba l, olan yar,m çal, ma izninin s,n,rılar,, çal, ma hayat,na olumsuz yans,malar, olacak ekilde hekim raporuyla ucu aç,k biçimde geni leyecektir. Yine, hekim raporu özü itibariyle i çinin istirahatli olarak geçirmesi gereken süreyi ortaya koyar. Yar,m çal, ma izninde, zaten i çi haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar süreyle art,k çal, maya ba lamaktadır. Bu durumda Kanununun 74/3. maddesine dayal, bir raporla, yar,m çal, ma izin süresinin uzamas,ndan söz edilemeyip, rapora dayal, hastal,k izninden söz edilebilecektir. Öte taraftan Kanunun 74/2. maddesine dayal, olarak evlat edinenin izin hakk,n, kullanmas,nda, ayn, Kanunun 74/3. maddesine dayal, olarak izin süresinin hekim raporuna ba l, olarak uygulanma olana , da bulunmamaktadır.

Ö retide, hakl, olarak ifade edildi i üzere, kanun sistemati i gere ince 74/2. madde hükmünün 74/3. maddeden sonra gelecek ekilde ve f,kra numaralar, da kendi aralar,nda bu çerçevede de i ecek biçimde düzenlenmi olmas,, hem haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,n,n mahiyeti hem de i düzeni ve çal, ma ili kileriyle bak,m,ndan uygun olandır.⁴⁵

Belirtmemiz gerekir ki Kanunda yer verilen izin süreleri asgari nitelikte olup, i sözleşme meleri veya toplu i sözleşme meleriyle arttır,labilir.⁴⁶

E. znin Ba lang,c,

Kanununun 74/2. maddesinde, öi Birinci f,kra uyar,nca kullan,lan do um sonras, anal,k hâli izninin bitiminden itibaren í haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin verilir.ö hükmüne yer verilmi tir. Bu düzenleme uyar,nca, yar,m çal, ma izni, maddenin birinci f,kras,nda düzenlenen anal,k izin sürelerinin bitimiyle ba layacaktır.⁴⁷

Anal,k izni sonras,nda yap,lacak k,smi süreli çal, malar ilkin Yönetmeli in 5. maddesinde, anal,k izin hakk, hükümlerine, 6. maddesinde de çal, ma süresinin yar,s,na kadar,k ücretsiz izin düzenlemesine yer verilmi tir.

Anal,k izin hakk,, do um ve evlat edinmeye ba l, olarak düzenlenmekle, yar,m çal, ma izin hakk, da, do um tarihi ve evlat edinme i lemiyle çocu un fiilen evlat edinene i çiye teslimi tarihinden itibaren geçecek, belirli süreli anal,k izin takvimi sonras,nda, talebe ba l, olarak gündeme gelecektir.

F. znin Sona Erme Halleri

çinin haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar izin hakk,n,n kullan,m sürelerinin sonunda ya da i çinin belirtilen süreler dolmadan alt, ayl,k ücretsiz izin hakk,n, kullanmaya geçmesiyle ve ya iradi olarak iznini kesip, tam süreli çal, maya ba lamas,yla yar,m çal, ma izni de sona erecektir.

Kanununun 74/2. madde hükmündeki izin süreleri bireysel i sözleşme ya da toplu i sözleşme meleriyle uzat,lm, olmas, durumunda, bu sözleşme melerde yer alan sürelerin bitimiyle yar,m çal, ma izin hakk, da sona erecektir.

zin süreleri dolmadan, herhangi bir sebeple i çinin i sözleşme, taraflardan birinin iradesiyle sonlanacak olmas, halinde, yar,m çal, ma izin uygulamas, da do al olarak son bulacaktır.⁴⁸

Yeni do an çocu un, evlatl, ,n ya da do um yapan i çi ve evlat edinene i çinin ölümü veya evlat edinilen çocu un bu süreçte üç ya ,n, doldurmu olmas, hallerinde, yar,m çal, ma izin uygulamas, da son bulacaktır.⁴⁹

Öte taraftan adli ve idari tedbirlerle çocu un koruma alt,na al,nmas,, medeni hukuk hükümlerince evlat edinilmi olmas, ya da velayetinin bir ba kas,na verilmi olmas, hallerinde yar,m çal, ma izni de sona erecektir.⁵⁰

G. Süt zni Verilmemesi

Kanununun 74/7. maddesinde, öKad,n i çilere bir ya ,ndan küçük çocuklar,n, emzirmeleri için günde toplam bir buçuk saat süt izni verilir. Bu sürenin hangi saatler aras,nda ve kaçta bölünerek kullan,laca ,n, i çi kendisi belirler. Bu süre günlük çal, ma süresinden say,l,r.ö düzenlemesine yer verilmi tir. Ancak haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,n,n düzenlendi i ayn, maddenin ikinci f,kras,n,n sonuna, öBu f,kra hükümlerinden yararlan,lan süre içerisinde süt iznine ili kin hükümler uygulanmazö hükmü getirilmi tir.

Anal,k zni veya Ücretsiz zin Sonras, Yap,lacak K,smi Süreli Çal, malar Hakk,ndaki Yönetmelik hükümleri uyar,nca da yar,m çal, ma izninden yararlanan kad,n i çiye, bir ya ,ndan küçük çocu un emzirmesi için günde toplam bir buçuk saat olan süt izni uygulanmaz (md.6/4).

⁴⁵ OCAK, s. 186.

⁴⁶ EKONOM , s. 39; ÇALI KAN, s. 80; Ö retide CANBOLAT/ ÖZKAN taraf,ndan ise i çinin ya da i verenin izin sürelerini arttır,mas, ya da azaltmas,n,n mümkün olmad, , ifade edilmi tir, s. 122.

⁴⁷ Kad,n i çilerin do umdan önce sekiz ve do umdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onalt, haftal,k süre için çal, t,r,lmamalar, esast,r. Ço ul gebelik halinde do umdan önce çal, t,r,lmayacak sekiz haftal,k süreye iki hafta süre eklenir. Ancak, sa l,k durumu uygun oldu u takdirde, doktorun onay, ile kad,n i çi isterse do umdan önceki üç haftaya kadar i yerinde çal, abilir. Bu durumda, kad,n i çinin çal, t, , süreleri do um sonras, sürelerine eklenir. Kad,n i çinin erke do um yapmas, halinde ise do umdan önce kullanamad, , çal, t,r,lmayacak süreler, do um sonras, sürelerine eklenmek suretiyle kulland,r,l,r. Do umda veya do um sonras,nda annenin ölümü hâlinde, do um sonras, kullan,lamayan süreler babaya kulland,r,l,r. Üç ya ,n, doldurmam, çocu u evlat edinene lerden birine veya evlat edinene çocu un aileye fiilen teslim edildi i tarihten itibaren sekiz hafta anal,k hâli izni kulland,r,l,r (md. 74/1).

⁴⁸ OCAK, s. 195; EKONOM , s. 39.

⁴⁹ Geni bilgi için bkz. I. A. 1, B. 2., B. 3.

⁵⁰ CANBOLAT, s. 119.

Mevzuattaki aç,k hüküm kar ,s,nda, haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin uygulamas,n,n yapıld, , dönemlerde i çi süt izni talep edemeyecektir. çinin haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,n, kulland, , süreçte, çocu una daha fazla vakit ay,rabilecek olup, bu çerçevede süt verebilece i ortam,n,n bulunaca , dü üncesiyle, belirtilen dönemde süt izni verilmeyece i düzenlenmi tir⁵¹. Ancak ifade etmek gerekir ki, yar,m çal, ma izni, yap,lacak planlamayla haftan,n belli günleri tam gün çal, ma ekinde kullan,labilir ki bu durumda tam gün çal, ,lan dönemlerde çocu a süt izni verilmesi gerekecektir⁵². Bu durum için ayr,ca ifade etmek gerekir ki, annenin çocu una süt vermesi için getirilen izin süresi nisbi emredici özellik arz etti inden, taraflarca yap,lacak sözleşmelerle arttır,labilir⁵³.

Kad,n i çi,izin uygulamas,n,n sona ermesi ve çal, maya devam etmesi halinde, çocuk bir ya ,n, tamamlay,ncaya kadar süt iznini ayr,ca kullanabilecektir.

H. zin Hakk,n,n Kulland,r,lmamas,n,n Sonuçlar,

Kanunda haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,, öf izin veriliri ö ekinde ifadeye ba lanm, t,r. Kanuni düzenlemenin neticesi olarak, i çinin iste i halinde i veren yar,m çal, ma yaptı,rılmak zorundadır.

4857 say,l, Kanununun 104. maddesinde, öf 74 üncü maddesindeki hükme ayk,r, olarak do umdan önceki ve sonraki sürelerde gebe veya do um yapm, kad,nlar, çal, t,ran veya ücretsiz izin vermeyen í i veren veya i veren vekiline í Türk Liras, idari para cezas, verilir.ö hükmü düzenlenmi tir.

çinin anal,k izninden yararland,r,lmamas, ve ücretsiz izin hakk,n,n verilmemesi yapt,r,ma esas ayk,r,l,k halleri olarak düzenlenmi ise de, yar,m çal, ma iznini hüküm alt,na alan 74. maddenin ikinci fı,kras,n,n, 104. maddenin yürürlü e giri tarihinden sonra, 29/01/2016 tarihinde 6663 say,l, Kanunun 22. maddesiyle kanunla mas, kar ,s,nda; haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,na ayk,r,l,k tekil edecek biçimde, bu hakk,n talebe ra men kulland,r,lmamas, durumu da 104. madde çerçevesinde idari para cezas, yaptı,r,m,na neden olacakt,r⁵⁴.

Yar,m çal, ma izin hakk,n,n sebepsiz kulland,r,lmamas,, i çi bak,m,ndan i sözleşmenin hakl, nedenle feshi sebebi olacakt,r⁵⁵.

Yarg,tay 22. Hukuk Dairesinin alt, ay ücretsiz izin hakk,na temas etti i bir karardaki görü ü, yar,m çal, ma izni ve de k,smi süreli çal, ma hakk, için de geçerli kabul edilmelidir: öf Söz konusu iznin kullan,lmamas, talebi i verene fesih hakk, vermeyece i gibi kulland,r,lmamas, davac,n,n feshini hakl, hale getirecektir. Bu anlamda izin talebinin kabulünün de kanuni bir yükümlülük oldu u görülmektedir⁵⁶.

çi taraf,ndan k,dem ve ihbar tazminat,yla fazla mesai ücretinin ödetilmesi talebiyle aç,lan davan,n temyiz incelemesinde, Yarg,tay 9. Hukuk Dairesinin 26.09.2008 tarihinde verdi i bozma hükmünde⁵⁷,

öf 4857 say,l, Kanununun 104. Maddesinde 74. Madde hükmüne ayk,r, olarak ücretsiz izin vermeyen i veren veya vekiline para cezas, verilece i hükmü de mevcuttur. Bu aç,klamalar kar ,s,nda davac,n,n i sözleşmenin 74. madde hükümlerini i verenin uygulamamas, üzerine hakl, nedenlerle feshetti i anla ,lmaklaí ö ekinde görü ortaya koymu tur.

Yüksek Mahkemenin sözü edilen karar,yla, i çi yarar,na k,yas/ geni yorum prensiplerince, karar tarihinden sonra yürürlü e giren haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk, için de somut olay,n özelliklerine göre uygulama yeri bulaca , kabul edilmelidir.

IV. YARIM ÇALI MA ZN N N BENZER MÜESSESELERLE L K S

⁵¹ Ö retide, bu süreler içinde annenin çocu uyla yak,ndan ilgilenmesi olana , do aca ,ndan, annenin herhangi bir nedenle çocu unu emzirememesi halinde de söz konusu süt izninin i veren taraf,ndan kulland,r,lmamas, gerekti i ifade edilmi tir, bkz. KÖSEO LU/ KAYA, s. 59; CENG Z, tar (Urhanolu): Kad,n çilerin Hamilelik ve Anal,k Durumlar,n,n Sözlü mesine Etkisi, Kamu- Dergisi, C. 10, S. 4/2009, s. 35; Bir ya ,ndan küçük çocu un temel beslenme ihtiyacı, gözetildi inde, süt izninin günlük olarak kullan,lmamas, gerekirken, uygulamada zaman zaman haftal,k, ayl,k gibi takvimlerle toptan kullan,lmamas, yoluna gidilse de, süt izninin esas itibariyle çocuk yarar,na getirilmesi nedeniyle, bu türlü uygulamalar Kanunun amacı,na ayk,r, olacakt,r, bkz. DEM R, Fevzi: öTarihsel Süreç içinde Kad,n Haklar, ve Kad,n,n Çal, ma Hayat, çindeki Yerö, TÜH S Hukuku ve ktisat Dergisi, C. 21, S. 4, May,s 2008, s. 21. TA KENT/ KURT, s. 42; AKY T, Ercan: Hukuku, Güncellenmi 12. Bas., Seçkin Yay,nevi, Ankara, 2018, s. 471; BAYCIK, Gaye: ö li kişinin Kurulmas, Hükümleri ve in Düzenlenmesi, Yarg,tay Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlar,n,n De erlendirilmesi 2016, Onikilevha Yay,nlar,, stanbul 2018, s. 351; öGünümüzde ba ta stanbul olmak üzere büyük ehirlerde ula ,m,n bir sorun oldu u ve i çinin ikametgah, ile i yeri aras,ndaki mesafenin uzakl, , dikkate al,nda, süt izninin kad,n i çi taraf,ndan amaç,na uygun bir ekinde günde birbuçuk saat kullan,lmamas, n fiilen imkans,z oldu u bir gerçektir. Bu nedenle madde hükmü ile öngörülen süt izninin ve kullan,m ekinin yeniden gözden geçirilmesi kanaatimizce faydal, olacakt,rö, görü ü için bkz ERTÜRK, Arzu Arslan: öKad,n çilerin Çal, ma li kilerine li kin Türk Mevzuat,n,n Öngördü ü Düzenlemelere Genel Bir Bak, ö, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Ara t,rmalar, Dergisi, Y. 2017, C. 23, S. 1, s. 362.

⁵² OCAK, s. 195.

⁵³ EKONOM, Münir: öDo um Yapan Kad,n çilere Verilmesi Gereken Süt zninin Çal, ma Süresinden Say,lma Özelli i ve Hukuki Sonuçlar,ö, LEGAL Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C. 12, S. 47, Y. 2015, s. 44 (K,saltma: Süt zni).

⁵⁴ OCAK, s. 213; EKONOM, s. 42.

⁵⁵ ERMUMCU, Senem De er: öDo um ve Evlat Edinme Sonras, K,smi Çal, ma ve Yar,m Çal, ma Hakk,-Ödene iö, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. eref ERTA ö Arma an, C. 19, Özel Say,-2017, s. 2014; KAPLAN-SENYEN, E. Tuncay: Bireysel Hukuku, Yenilenmi 9. Bask., Gazi Kitabevi, Ankara 2018, s. 401.

⁵⁶ Y. 22. HD., 16.01.2017 tarih ve 2015/14643 E., 2017/125 K. say,l, Karar (Eri im: UYAP Bili im Sistemi, 28.02.2019).

⁵⁷ Y. 9. HD., 26.09.2008 tarih ve 2007/27521 E., 2008/25157 K. say,l, Karar (Eri im: UYAP Bili im Sistemi, 28.02.2019).

A. Yar,m Çal, ma zninin Alt, Ayl,k Ücretsiz zin Düzenlemesiyle li kisi

Kanunun 74. Maddesinde ayr, f,kralarda düzenlenen yar,m çal, ma izni ile alt, aya kadar ücretsiz izin hakk, birbirinden ba ,m,z iki farklı hak olup, ba lang,ç tarihlerinin ayn, olmas, kar ,s,nda, ö retide, kanun koyucunun anal,k izin hakk, sahibine bu iki haktan birini kulland,rma iradesiyle hareket etti i görü ü ifade edilmi tir⁵⁸. K,smi süreli çal, ma talep ba lang,c,na ili kin olarak ayn, Yönetmeli in 8/1. maddesinde yer verilen, ö çi, 5 inci maddede belirtilen anal,k izninin, 6 nc, maddede belirtilen ücretsiz iznin veya 7 nci maddede belirtilen ücretsiz iznin bitiminden itibaren ö eklindeki hükümdeki izin bitim takvimleri aras,nda *veya* ifadesine yer verilmesi kar ,s,nda, bu iki izinden birini kullanma noktas,nda i çinin tercih hakk, bulundu u; her ikisinin ayn, anda de il, seçimlik bir hak olarak ikisinden birisinin kullan,labilece i ö retide ifade edilmi tir⁵⁹.

Kanun metnindeki izin hakk,n,n ba lang,c,n,n ayn, olmas, d, ,nda, bu iki hakk,n birbirinin alternatifi oldu u, sadece birisinden yararlan,labilecek bulundu u konusunda bir hüküm bulunmamaktad,r. Her iki hak birbirinden ba ,ms,z olup, i çi ko ullar, olu mas, kayd,yla her iki haktan da birbirini tamamlay,c, biçimde yararlanabilir. Bir di er ifadeyle, yar,m çal, ma izninin kullan,lmas,, alt, ayl,k ücretsiz izin hakk,ndan i çiyi yoksun b,rakmaz⁶⁰.

Her iki iznin ba lang,ç tarihi anal,k izninin bitim tarihi oldu u aç,kça düzenlenmi olmakla, do rudan alt, ayl,k ücretsiz izin hakk, kullan,lmayacak ise; i çi 74/2. madde hükmü uyar,nca, haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,n, kulland,ktan sonra, 74/I. md. hükmündeki izin takviminin bitiminden itibaren, alt, ay sonraya kadar ki süreçte, 74/6. madde hükmüne göre i çinin talebine ba l, olarak, (alt, aydan) geriye kalan süre kadarl,k ücretsiz izin hakk,n, kullanabilecektir.

Öte taraftan öncelikle alt, aya kadar ücretsiz izin hakk,n,n kullan,lmaya ba lanmas, halinde, art,k haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadarl,k ücretsiz izin kullan,lamayacaktır. Yar,m çal, ma izni, çocu un bak,m ve yeti tirilmesi amac,yla daha k,sa sürelerle do um ve evlat edinmeye ba l, olarak belirli sürelerle kabul edildi inden, alt, ayl,k süre içinde bu amac,n öncelikle sa lanacak olmas,, sonras,nda da i veren ve i yerinin çal, ma düzeninin korunmas, bak,m,ndan bu sürenin ilave olarak sunulmas,na yasal düzenleme kar ,s,nda olanak bulunmamaktad,r. Di er yandan uygulamada pek rastlanmasa da, henüz haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz iznin kullan,labilece i azami süre dolmam, sa, ba lam, olan alt, aya kadar olan ücretsiz izin uygulamas,na son verilerek, haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,n,n kalan süre için kullan,lmas, mümkündür⁶¹.

Belirtmek gerekir ki, üç ya ,ndan küçük çocu u evlat edinmek suretiyle yar,m çal, ma izni uygulamas,n,, evlat edinenlerin e durumunda olmas, halinde, e llerden biri talep konusu yapabilecek olup; di er e in bu durumda ayr,ca ücretsiz izin hakk, da bulunmamaktad,r.

Alt, aya kadar kullan,lan ücretsiz izin hakk,, y,ll,k ücretli izin hakk,n,n hesab,nda dikkate al,nmaz (md. 74/6). Yar,m çal, ma izin sürelerine ili kin Kanunda, bu ekilde engelleyici bir düzenleme bulunmamaktad,r. 4857 say,l, Kanununun 55. maddesinde y,ll,k izin bak,m,ndan çal, ,lm, gibi say,lan haller düzenlenmi tir. Bu maddenin b bendinde öKad,n i çilerin 74 üncü madde gere ince do umdan önce ve sonra çal, t,r,lmad,kklar, günlerö y,ll,k izin bak,m,ndan çal, ,lm, gibi say,lan günler olarak kabul edilmi tir. Ö retide, Kanunun bu hükmüne dayal, olarak, yar,m çal, ma hakk, kullan,ld, ,nda çal, ,lmayan ancak yar,m çal, ma ödene i ödenen sürelerin, y,ll,k ücretli izin hakk,n,n hesab,nda dikkate al,naca , yerinde bir de erlendirmeye ortaya konulmu tur⁶².

B. Yar,m Çal, ma zni le K,smi Süreli Çal, ma Aras,ndaki Ayr,m

4857 say,l, Kanunun 13/5. maddesinde, Kanunun 74 üncü maddesinde öngörülen izinlerin bitiminden sonra mecburi ilkö retim ça ,n,n ba lad, , tarihi takip eden ay ba ,na kadar bu maddeye göre ebeveynlerden birinin k,smi süreli çal, ma talebinde bulunabilece i hüküm alt,na al,nm, t,r. Bu talep i veren taraf,ndan kar ,lan,r ve geçerli fesih nedeni say,lmaz⁶³. Bu düzenleme, bir yandan i çinin çal, ma hayat,nda kalmaya devam ederek i veren ve i letme için i gücü olmaya devam etmesi, di er yandan yeni do an veya küçük evlatl, ,n ihtiyaç duyaca , ilgiye vakit bulunabilmesini temin amac,yla getirilmi tir.

Kanuni düzenleme uyar,nca bu haktan faydalanmak veya tam zamanl, çal, maya geri dönmek isteyen i çi i verene bunu en az bir ay önce yaz,l, olarak bildirir. Ebeveynlerden birinin çal, mamas, hâlinde, çal, an e k,smi süreli çal, ma talebinde bulunamaz. Üç ya ,n, doldurmam, bir çocu u e iyle birlikte veya münferiden evlat edinenler

⁵⁸ EKONOM , s. 29.

⁵⁹ EKONOM , s. 30; SÜMER, Haluk Hadi: Hukuku, Gözden Geçirilmiş 23. Bask., Seçkin Yay,nevi, Ankara, 2018, s. 163; ERTÜRK, s. 361; CENTEL, Tankut: 06663 say,l, Yasaöyla Kanununa Getirilen De i iklikler- Anal,k Halinin Yeniden Düzenlenmesiö, Sicil Hukuku Dergisi, Y. 2016, S. 35, s. 12; NC RO LU, s. 170; CANBOLAT/ ÖZKAN, s. 120; AYDIN, Ufuk/ DEM RKAYA, Seher: ö Çal, ma Hayat,nda Aile Dostu Hukuku Uygulamalar,ö, ve Hayat Dergisi, Y. 2017, C. 3, S. 6, s. 90; ÇALI KAN, s. 84; BASKAN, s. 109.

⁶⁰ OCAK, s. 193; KÖSEO LU, s. 109, dipnot 43; ULUSOY, Tülay: öBir Sosyal Koruma Olarak Kanunununda Gebe ve Yeni Do um Yapan Kad,n Çal, anlara Yönelik zinler ve K,smi Süreli Çal, ma Hakk, Üzerine Güncel Geli melerin De erlendirilmesiö, Çal, ma ve Toplum Dergisi, 2017/2, s. 753; KURT, s. 713; Önce alt, ay ücretsiz izin, sonras,nda yar,m çal, ma izin hakk,n,n kullan,lmas, uygulamas,n,n hayat,n ola anak, ,na uygun olaca , görü ü için bkz. U UR/ U UR, s. 671; KOÇ, Sedef: ö Hukukunda Ebeveyn zinleriö, Hukukunda Genç Yakla ,mlar II, Editör. Tankut Centel, Onikilevha Yay,nlar,, stanbul 2016, s. 206.

⁶¹ OCAK, s. 193.

⁶² ERMUMCU, s. 2015.

⁶³ Kanunda geçerli fesih nedeni say,lmayaca , belirtilmekle, kar ,t ifadeyle, bu sebebe ba l, olarak i ten ç,kar,lan i çi i verene kar , i e iade davas, açabilecektir, ÇEL K/ CAN KL O LU/ CANBOLAT, s. 202.

de çocu un fiilen teslim edildi i tarihten itibaren bu haktan faydalan,r.

Anal,k zni veya Ücretsiz zin Sonras, Yap,lacak K,smi Süreli Çal, malar Hakk,ndaki Yönetmeli in öTan,m larö ba l,kl, 4. maddesinin 1/ç f,kras,nda, k,smi süreli çal, ma, ö çinin, i yerinde tam süreli i sözle mesi ile yap,lan emsal çal, man,n üçte ikisi oran,na kadar yapt, , çal, maö olarak tan,m lanm, t,r. Ayn, Yönetmeli in 8 ve devam, maddelerinde k,smi süreli çal, ma esaslar, düzenlenmi ise de, ö retide çal, ma hayat, için son derece önemli bir uygulama modeli olan k,smi süreli çal, man,n ayr, bir Kanun ya da Kanunu kapsam,nda daha geni hükümlerle, çerçevesi ve esaslar, duraksamaya yer vermeyecek biçimde düzenlenmesinin yerinde olaca, ö retide hakl, olarak ifade edilmi tir⁶⁴.

K,smi süreli çal, maya geçebilmek için anal,k izin süreleri sonras,nda, haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar belirli süreli ücretsiz izin ve ya alt, ayl,k ücretsiz izin hakk,n,n kullan,lmas, tamamen hak sahibinin iradesine ba l,d,r. Bu nedenle i çi, anal,k iznini kulland,ktan sonra, yar,m çal, ma izni ve alt, ayl,k ücretsiz izin hakk,ndan birini ya da yukar,da yer verilen ko ullarla ikisini tamamen veya k,smen kullanarak ya da bu haklar,n, hiç kullanmadan, do rudan; en netice çocuk ilkö retim ça ,na gelinceye kadar uygun görece i zamanda, k,smi süreli çal, ma hakk,n, kullanabilir⁶⁵.

çi, bahsi geçen Yönetmelikte yer bulan i lerde çal, ,yor olmak kayd,yla, Kanununun 74. maddesi çerçevesinde mecburi kulland, , anal,k izni ya da iradi yar,m çal, ma izni ve ya alt, ayl,k ücretsiz izin süresinin (kesilerek ya da tamamen) bitiminden en az bir ay önce talepte bulunmak kayd,yla, çocu unun mecburi ilkö retim ça ,na gelmesine kadar k,smi süreli i sözle mesiyle çal, ma hakk,na sahip olacakt,r. Yar,m çal, ma izni ya da alt, ay ücretsiz izin hakk,n,n kullan,lmmas, durumu, daha sonradan (ve fakat çocu un mecburi ilkö retim ça ,na gelece i tarihe kadar ki takvimde) k,smi süreli çal, ma hakk, talebini engellemeyecektir⁶⁶.

K,smi süreli çal, maya ba lan,lmas, halinde, bu özellikli çal, ma süreci boyunca taraflar aras,ndaki tam süreli sözle me, k,smi süreli i sözle mesine dönü mekte iken, yar,m çal, ma izninin kullan,lmas,nda, taraflar aras,ndaki i sözle mesinin niteli inde herhangi bir de i iklik olmamaktad,r⁶⁷.

Kanununun 13/5. maddesi uyar,nca i çinin kullanabilece i k,smi süreli çal, ma süreci mecburi ilkö retim ça ,n,n ba layaca, , takvime kadar,l,k uzunca bir süreyi ifade ederken; Kanununun 74/2. maddesi kapsam,nda do um yapan ya da üç ya ,ndan küçük çocu u evlat edinen i çinin kullanabilece i haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk, süreleri oldukça s,n,rl,d,r.

K,smi süreli çal, maya ba lama ve (tam süreliye çal, maya geri dönü ekinde) sona erme uygulamas,nda bir ay öncesinde yaz,l, olarak i çinin i verene bildirim ödevi bulunmaktad,r. İlgili Yönetmelik hükümlerince k,smi süreli çal, ma talebi, bu haktan faydalanmaya ba lamadan en az bir ay önce i çi taraf,ndan yaz,l, olarak i verene bildirilir (md. 8). Usulüne uygun olarak yap,lan k,smi süreli çal, ma talebi, bildirim tarihinden itibaren en geç bir ay içinde i veren taraf,ndan yaz,l, olarak kar ,lan,r (md. 11). Yar,m çal, ma izin hakk,n,n kullan,m,nda herhangi bir ekil art, öngörülmemi tir.

Uygulamadaki yar,m çal, ma izin hakk, talebinin ispat ko ulu olarak i çi taraf,ndan i verene yaz,l, bildiriminin ötesinde; çal, ma hayat,ndaki düzen ve dürüstlük kural,n,n i lerli i bak,m,ndan, ekil ve süre ko ullar,na ba l, olarak bildirim ödevinin mevzuatta düzenlenmesi yerinde bir tasarruf olacakt,r⁶⁸.

Do um yapan kad,n i çi ile üç ya ,n, doldurmam, çocu u evlat edinen kad,n veya erkek i çi, çocu un hayatta olmas, ko uluyla yar,m çal, ma iznini kullanabilirken; (mevzuattaki istisnalar d, ,nda) ebeveynlerden biri, e i çal, mamak kayd,yla k,smi süreli çal, ma talebinde bulunabilir (Yönetmelik md. 10). Hiç ku kusuz k,smi süreli çal, ma hakk, da yar,m çal, ma izin hakk, gibi, çocu un hayatta olmas,na ba l, olarak devam eder.

K,smi süreli çal, ma sürecinde, mevzuat, bireysel i sözle mesi ya da toplu i sözle mesiyle sa lanan haklar,n yan, s,ra i çi esas itibariyle çal, t, , sürenin kar ,l, , ücreti hak edebilecek iken; yar,m çal, ma izin sürecinde i çi ko ullar, yerine gelmek kayd,yla ayr,ca 4447 say,l, sizlik Sigortas, Kanununun ek 5. maddesi çerçevesinde yar,m çal, ma ödene i de alabilecektir. Öte taraftan yar,m çal, ma izni esnas,nda sigorta primleri kur taraf,ndan ödenirken, k,smi süreli çal, ma döneminde i çi isterse 5510 say,l, Kanununun 50/2.a maddesi çerçevesinde, iste e ba l, sigortal,l,ktan yararlanmak üzere primlerini bizzat kendisi ödeyecektir.

çinin k,smi süreli çal, ma talebi, i verenin onay,na ba l, olmasa da, i verenin ekli ve süreli ko ullara ba l, olarak talebi kar ,lama usulü Yönetmelikte aç,kça düzenlenmi tir (md. 11). Kanununun 74. maddesi çerçevesinde kullan,lacak izinler sonras, k,smi süreli çal, ma geçi talebi, i çi için Kanundan do an de i tirici yenilik do uran

⁶⁴ CAN KL O LU, s. 117.

⁶⁵ CAN KL O LU, s. 126; OCAK, Saim: öDo um/Evlat Edinme Nedeniyle K,smi Süreli Çal, ma Uygulamas,ö, Sicil Hukuku Dergisi, Y. 2017, S. 37, s. 90, (K,saltma: K,smi Çal, ma); KURT, s. 717; CANBOLAT/ ÖZKAN, s. 128; U UR, Suat/ Y T, Yusuf: ö Hukuku Aç,s,ndan Do um Nedeniyle Ebeveyninin K,smi Süreli Çal, ma Hakk,ö, Trakya Üniversitesi ktisadi dari Bilimler Fakültesi E-Dergisi, Haziran 2017, C. 6, S. 1, s. 82.

⁶⁶ EKONOM , s. 46; Ö retide, anal,k izni ile birlikte yar,m çal, ma izni ya da alt, ayl,k ücretsiz izin hakk,ndan birinin kullan,lmas,, di er bir ifadeyle izinlerden en az ikisinin kullan,lmas, sonras,nda k,smi süreli çal, ma hakk,n,n kullan,labilece i ifade edilmi tir, bkz. U UR/ Y T, s. 82.

⁶⁷ OCAK, K,smi Çal, ma, s. 93; ÇALI KAN, s. 67.

⁶⁸ OCAK, s. 206.

bir hak mahiyetindedir⁶⁹. Esas itibariyle i verenin cevap vermemesi veya olumsuz cevap vermesi k,smi süreli çal, man,n ba lamas,n, engellemeyecektir⁷⁰.

4857 say,l, Kanununun 74. maddesinin son fıkras,yla, yar,m çal, ma izni, Kanunu, Bas,n Kanunu, Deniz Kanunu ve Borçlar Kanunu hükümlerince çal, an i çiler için söz konusu olabilirken; Kanununun 13/5. maddesinde ayr,k bir düzenleme bulunmad, ,ndan k,sa süreli çal, ma hükümleri sadece Kanunu çerçevesinde çal, an i çilere tatbik edilecektir. Çal, ma hayat,nda uygulama birli ini sa lamak amac,yla, Kanununun 74. maddesinde oldu u gibi k,sa süreli çal, ma modelinin de i sözle mesiyle çal, an tüm i çileri kapsar biçimde yasal dayana a kavu mas, yerinde olacaktır,⁷¹.

V. SONUÇ

4857 Say,l, Kanununun 74/2. maddesiyle, hem do um yapan kad,n ve evlat edinen i çinin i veren taraf,ndan istihdam,na devam edilerek çal, ma hayat,ndan tamamen kopmas,n, önlemek, hem de yeni do an ve üç ya ,ndan küçük evlatl, ,n sosyal hayata daha sa l,kl, ba lang,ç yapabilmeleri bak,m,ndan, belirli süreyle i yerindeki haftal,k çal, ma süresinin yar,s, kadar ücretsiz izin hakk,n,n getirilmesi yerinde bir tasarruf olmu tur.

Yar,m çal, ma izni kullanma talebinin i verene ula t,r,lma sürecinin, ispat ko ulu olarak de erlendirilmesinin ötesinde, i verenin onay,na ba l, olmasa da her eyden önce dürüstlük kural,nca i ve i yeri düzenini de koruyabilmek bak,m,ndan belirli süre önce ve yaz,l, olarak bildirim ekinde kullanmak çal, ma bar, ,n,n bir gere didir. Bu nedenle izin talebi ve bildirim konusunun, ekli ko ullar,yla aç,kça yasal çerçeveye ba lanmas, gerekir.

Ayr,ca belirtmek isteriz ki, Kanunu d, ,ndaki Kanunlara ba l, olarak çal, an i çilerin yar,m çal, ma izin hakk, kullan,m, Kanunundaki hükümlerle sa lanm, ise de, sistematik bütünlük aç,s,ndan ilgili Kanunlarda da söz konusu izin türüne dair temel hükümlere yer verilmesi yerinde olacaktır,r.

Yap,lacak yasal de i iklikle, ölü do um olmas, halinin de, sonraki do umlarda artan izin süreleri yönüyle do um say,s,ndan say,lmas,, kad,na yönelik pozitif bak, aç,s,n,n yans,mas, olacaktır,r.

Yar,m çal, ma izni ile alt, aya kadar ücretsiz izin hakk,n,n birbirine alternatif seçimlik haklar m,, yoksa birbirlerini tamamlay,c, mahiyette izinler mi oldu u; izin hakk,na esas haftal,k yar,m çal, ma süresinin yar,s,n,n planlanmas,nda, i günleri ve saat hesab,n,n ne ekilde yap,laca ; yar,m çal, ma izin sürelerinin y,ll,k izin hakk, süresinin hesab,ndan say,l,p say,lmayaca , ve de yar,m çal, ma izninin gerek do um yapan kad,n, gerekse evlat edinen i çi için hangi hallerde sona erece inin ortaya konulmas, hususlar, ba ta olmak üzere, yar,m çal, ma izninin çerçevesi, ekli ve esas,na dair hükümlerin çal, ma hayat,nda tereddüte mahal b,rakmayacak aç,kl,kla Yönetmelikte yeniden düzenlenmesi uygun oland,r.

⁶⁹ EKONOM , s. 56.

⁷⁰ Y T/ U UR, s. 94; ULUSOY, s. 756; İgili Yönetmeli in 12. Maddesinde bir k,s,m i lere ili kin tahdidi olarak i verenin uygun bulmas, ko ulu getirilmi tir.

⁷¹ OCAK, s. 213.

KAYNAKÇA

- AKTAY, Nizamettin/ ARICI, Kadir/ KAPLAN-SENYEN, E. Tuncay: Hukuku, Gazi Kitapevi, 6. Bask., Ankara 2013.
- AKY T, Ercan: Hukuku, Güncellenmi 12. Bas., Seçkin Yay,nevi, Ankara, 2018.
- ASTARLI, Muhittin: Hukukunda Çal, ma Sürelei, Turhan Kitapevi, Ankara 2008, s. 114;
- AYDIN, Ufuk/ DEM RKAYA, Seher: ö Çal, ma Hayat,nda Aile Dostu Hukuku Uygulamalar,ö, ve Hayat Dergisi, Y. 2017, C. 3, S. 6.
- BASKAN, . Esra: ö4857 say,1, Kanunu Kapsam,nda Anal,k zni, Do um Sonras, Ücretsiz zinler ve Evlat Edinme Nedeniyle K,smi Süreli Çal, ma Hakk,ö, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 2, Y. 2016.
- BAYCIK, Gaye: ö li kisinin Kurulmas, Hükümleri ve in Düzenlenmesi, Yarg,tay Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlar,n,n De erlendirilmesi 2016, Onikilevha Yay,nlar,, stanbul 2018.
- CAN KL O LU, Nur en: öK,smi Süreli Çal, maya Geçi ve Yar,m Çal, ma Ödene iö, Eme in Hukuku Kurultay, 2, 22 May,s 2016, TBB Yay,nlar,, Ankara 2017.
- CANBOLAT, TALAT/ ÖZKAN, Sema Deniz: öDo um Borçlanmas, Yap,labilecek Sürelerö, ve Hayat Dergisi, Y. 2017, C. 3, S. 6.
- CENG Z, tar (Urhanolu): öKad,n çilerin Hamilelik ve Anal,k Durumlar,n,n Sözle mesine Etkisiö, Kamu-Dergisi, C. 10, S. 4/2009.
- CENTEL, Tankut: ö6663 say,1, Yasaıyla Kanunuına Getirilen De i iklikler- Anal,k Halinin Yeniden Düzenlenmesiö, Sicil Hukuku Dergisi, Y. 2016, S. 35.
- ÇALI KAN, Asl,: Hukukunda Anal,k ve Ebeveyn zinleri, Onikilevha Yay,nlar,, stanbul 2018, s. 67.
- ÇEL K, Nuri/ CAN KL O LU, Nur en/ CANBOLAT, Talat: Hukuku Dersleri, Yenilenmi 31. Bas., Beta Yay,nlar,, stanbul 2018.
- DEM R, Fevzi: öTarihsel Süreç çinde Kad,n Haklar, ve Kad,n,n Çal, ma Hayat, çindeki Yeriö, TÜH S Hukuku ve ktisat Dergisi, C. 21, S. 4, May,s 2008.
- EKONOM , Münir: öDo um veya Evlat Edinme Sonras, Çocu un Bak,m, ve Yeti tirilmesi Amac,yla Ücretsiz zin ve K,smi Süreli Çal, ma Haklar,ö, Legal Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, Y. 2017, C. 14, S. 53.
- EKONOM , Münir: öDo um Yapan Kad,n çilere Verilmesi Gereken Süt zninin Çal, ma Süresinden Say,lma Özelli i ve Hukuki Sonuçlar,ö, LEGAL Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C. 12, S. 47, Y. 2015, s. 44 (K,saltma: Süt zni).
- ERMUMCU, Senem De er: öDo um ve Evlat Edinme Sonras, K,smi Çal, ma ve Yar,m Çal, ma Hakk,-Ödene iö, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. eref ERTA ø Arma an, C. 19, Özel Say,-2017.
- ERTÜRK, Arzu Arslan: öKad,n çilerin Çal, ma li kilerine li kin Türk Mevzuat,n,n Öngördü ü Düzenlemelere Genel Bir Bak, ö, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Ara tırmalar, Dergisi, Y. 2017, C. 23, S. 1.
- EYRENC , Öner/ TA KENT, Sava , ULUCAN, Devrim: Bireysel Hukuku, 7. Bask., Beta Yay,nevi, stanbul 2016.
- NC RO U, Lütfi: öÇal, anlar,n Do uma Ba l, Haklar,nda Ne De i ti?ö, SGHD, C. 13, S. 49, Y. 2016.
- KAPLAN-SENYEN, E. Tuncay: Bireysel Hukuku, Yenilenmi 9. Bask., Gazi Kitapevi, Ankara 2018.
- KAYIK, Asl,han: öTürk Hukukuında Haftal,k Çal, ma Süreleriö, SGHD, C. 12, S. 46, Y. 2015.
- KOÇ, Sedef: ö Hukukunda Ebeveyn zinleriö, Hukukunda Genç Yakla mlar II, Editör. Tankut Centel, Onikilevha Yay,nlar,, stanbul 2016.
- KORKMAZ, Fahrettin/ ALP, Nihat Seyhun: Bireysel Hukuku, 2. Bask., Seçkin Yay,nevi, Ankara 2014.
- KÖSEO LU, Ali Cengiz: öTürk Hukukunda Anal,kö, ve Hayat Dergisi, Y. 2016, C. 2, S. 4.

- KÖSEO LU, Ali Cengiz/ KAYA, Ayça: öTürk Hukukunda Kad,n çilerin Korunmas,ö, Legal Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, 29/2011.
- KURT, Resul: öDo um Sonras, Yar,m ve K,smi Çal, ma Hakk,ö, MHD, C. 14, S. 159, Y. 2018.
- NARMANLIO LU, Ünal: Hukuku Ferdî li kileri I, Beta Yay,nevi, Geni letilmi 5. Bas,, stanbul 2014.
- MOLLAMAHMUTO LU, Hamdi/ ASTARLI, Muhittin/ BAYSAL, Ula : Hukuku Ders Kitab,, C.1, Bireysel Hukuku, Güncellenmi 2. Bask,, Lykeian Yay,nlar,, stanbul 2018.
- OCAK, Saim: öDo um/Evlat Edinme Nedeniyle Ücretsiz zin ve Yar,m Çal, ma Ödene i Uygulamas,ö, ve Hayat Dergisi, Y. 2017, C. 3, S. 6.
- OCAK, Saim: öDo um/Evlat Edinme Nedeniyle K,smi Süreli Çal, ma Uygulamas,ö, Sicil Hukuku Dergisi, Y. 2017, S. 37, (K,saltma: K,smi Çal, ma)
- SÜMER, Haluk Hadi: Hukuku, Gözden Geçirilmi 23. Bask,, Seçkin Yay,nevi, Ankara, 2018.
- SÜZEK, Sarper: Hukuku, Yenilenmi 16. Bask,, Beta Yay,nlar,, stanbul 2018.
- TA KENT, Sava / KURT, Dilek: öUluslararası, Düzenlemeler Çerçevesinde Türk Mevzuat,nda Kad,n çinin Korunmas,ö, Çal, ma ve Toplum Dergisi, 2014/1.
- TUAÇ, Pelin: öAnal,k Halinde ve Sosyal Güvenlik Hukukundan Do an Haklar, 6663 say,l, Kanun le Getirilen Yeniliklerö, Dokuz Eylül Üniversitesi ktisadi ve dari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt: 32, Say,: 1, Y,l: 2017
- TUNCAY, Can/ EKMEKÇ , Ömer: Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri, Yenilenmi 19. Bas,, Beta Yay,nevi, stanbul 2017.
- TUNÇOMA , Kenan/ CENTEL, Tankut: Hukukunun Esaslar,, 9. Bas,, Beta Yay,nevi, stanbul 2018.
- U UR, Suat/ Y T, Yusuf: ö Hukuku Aç,s,ndan Do um Nedeniyle Ebeveyninin K,smi Süreli Çal, ma Hakk,ö, Trakya Üniversitesi ktisadi dari Bilimler Fakültesi E-Dergisi, Haziran 2017, C. 6, S. 1.
- U UR, Suat/ U UR, Ömer: ö Kanunu ve Devlet Memurlar, Kanunu Kapsam,nda Çal, anlar,n Ebeveynli ine li kin Haklar,ö, Süleyman Demirel Üniversitesi ktisadi ve dari Bilimler Fakültesi Dergisi, Y. 2017, C. 22, S. 3.
- ULUSOY, Tülay: öBir Sosyal Koruma Olarak Kanunununda Gebe ve Yeni Do um Yapan Kad,n Çal, anlara Yönelik zinler ve K,smi Süreli Çal, ma Hakk, Üzerine Güncel Geli melerin De erlendirilmesiö, Çal, ma ve Toplum Dergisi, 2017/2.